

СТРАТЕГИЯ (ПЛАН-ПРОГРАМА)
ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „Философия“ (2.3.) към
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (2017-2020)

Преамбюл

Настоящата стратегия се основава на стратегически документи¹ на Европейската комисия за ролята на културата, социалните и хуманитарните науки; Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020² и Национална стратегия за висшето образование на МОН³; Стратегия за развитие на ПУ „Паисий Хилендарски“ (2011-2020). Във връзка с разработването на стратегията на КС на Катедра Философия от 5.04.2017 (Протокол №52) бяха взети решения относно „Действия за повишаване на качеството на учебния процес в дългосрочен план (2017-2020) в направление 2.3.

Европейските политики в сферата на културата, социалните и хуманитарните науки следват разбирането, че културното сътрудничество преодолява стереотипите и предразсъдъците, стимулира диалога, непредубедеността, достойнството и взаимното зачитане. В основата на този така желан диалог обаче стои мирогледната образованост и култивирането на широко хуманитарно пространство за споделяне на общочовешките ценности. В това отношение философското знание притежава незаменима роля. От друга страна мястото на философията в системата на висшето образование е мотивирано поне от още два фактора.

Първо. Стратегията за развитие на научните изследвания 2020 на МОН и стратегията за развитие на висшето образование на МОН изцяло следват принципите на хуманитарното и социалното разбиране. Във визията за развитие на висшето образование е посочено, че то трябва да гарантира:

Превръщането на висшите училища в научен и духовен център с общокултурна мисия, който създава и разпространява нови знания, съдейства за разбирането на света и за обогатяването на неговата материална и духовна култура. По–нататък се мотивират изискванията за висококачествено висше образование, допринасящо за цялостното развитие на личността и подготвящо студентите

---

¹ <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-and-reflective-societies>; <https://ec.europa.eu/research/social-sciences/index.cfm?pg=home> Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld> (последно посетени на 4.04.2017).

² Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020, <http://mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143> (последно посетено на 4.04.2017).

³ Национална стратегия за висшето образование, <http://mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143> (последно посетено на 4.04.2017).

както за професионалната им реализация, така и за социалната и гражданската им роля в условията на едно отворено, динамично и демократично общество.

Второ. Специалност Философия е възлово необходима за качественото и високо квалифицирано преподаване на предметите от т.нар. Философски цикъл (логика, етика, естетика, философия, гражданско образование) в средните училища.

Това означава, че обучението в научно направление 2.3 в ПУ „П.Хилендарски“, заедно с това на специалностите Философия в други ВУЗ има своето основно място в днешното висше образование в България.

Предизвикателства

- В обществото господстват нагласи към пазарно ориентирано образование, включително противопоставено на социално ориентираното образование; работещите в сферата на науката, образованието и културата са с нисък обществен престиж;
- Системата за финансиране на висшето образование е основно от държавата и в недостатъчен размер;
- Стратегическите документи и нормативната база в сферата на висшето образование на държавно равнище са перманентно в процес на реформиране;
- Критериите за оценка на наукометричните данни не са съобразени със спецификите на социалните и хуманитарните науки;
- Повишаване на конкурентната среда – днес младите хора разполагат с по-големи възможности за избор между университети в България и чужбина;
- Съществува дисбаланс между образователната и изследователската функция на университетите;
- Демографската криза.

Качествено-съдържателни аспекти на развитието на образованието в специалност Философия

При създаването на специалност Философия в рамките на ПУ „Пайсий Хилендарски“ бяха копирани класическите учебни планове и форми на обучение по философия на вече съществуващите подобни специалности във ВУЗ на България и най-вече модела на преподаване в СУ „Св.Климент Охридски“. Изминалите повече от 8 години от съществуването на специалността показаха несъвършенствата на това начинание. Специалност Философия в ПУ „П.Хилендарски“ разполага с ограничен кадрови състав. Сравнението с близо 80 -те преподаватели във философската специалност на СУ говори от само себе си. Липсата на финансови възможности за хонорироване на преподаватели по много философски дисциплини и стандартите при акредитиране свързани с изисквания за доминиращ

процент на преподаватели на основен трудов договор налагат да се осъществи едно ново и ясно специфициране на учебните планове на специалността с подчертан приоритет на определени стратегически области. Това специфициране следва обсъдените и приети на заседания на катедрата следващи приоритетни области в преподаването.

1. Практическо ориентиране на образованието по философия за нуждите на средното училище. Методическата подготовка на студентите, предпочели да специализират педагогическия профил за бъдещи учители е на извънредно високо ниво. За това допринасят интензивните връзки с училищата в Пловдив, съществуването на съвместен методически семинар на учители и преподаватели в рамките на специалността, както и регулярните отношения с РИО Пловдив. Допълнителна причина за подобна стратегия е и фактът, че специалност Философия в рамките на ПУ обслужва преимуществено студенти от региона и респ. все повече нарастващата нужда от учители по философските дисциплини средните училища на Пловдивски окръг и други близките окръзи.
2. Извънредно полезна и специфична единствено за ПУ е интеграцията на специалностите в рамките на Философско-историческия факултет. Тук не става дума единствено за компенсиране на липсата на хабилитирани преподаватели в катедрата с такива от специалности социология, етнология, история, теология. Интердисциплинарното хуманитарно обучение, както и съвместните интердисциплинарни научни проекти са запазена марка за ПУ „П.Хилендарски“, която е напълно в съзвучие с тенденциите на развитието на съвременната наука.
3. Особен акцент в стратегията за бъдещото развитие на специалността ще бъде гражданското образование. Научният потенциал, с който разполагаме за обучение и практически занятия в тази област е голям. Тази ориентация е също така в унисон с новите стандарти за средното образование.

Основни дейности по стратегията на развитието на специалност Философия „Паисий Хилендарски“

Основните цели на Стратегията (план-програма) за развитие на направление „Философия“ в ПУ са: осигуряване на **качествено образование**; провеждането и осигуряване на **научни изследвания и иновации**; **високоэффективно управление** на образователния процес; **конкурентоспособност** на обучението и произведените кадри; **разпознаваемост в европейското образователно пространство**.

I. ИЗРАБОТВАНЕ, АКТУАЛИЗИРАНЕ И АКРЕДИТИРАНЕ НА УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И СПЕЦИАЛНОСТИ.

(отговорник: Постоянна комисия за изработване и актуализиране на уч.планове)

Уч. 2017-2018. Изработване на:

1. Обновяване на учебен план на специалност Философия /редовно/;
2. Подготовка и създаване на учебен план за бъдеща нова специалност „Философия, гражданско образование и чужд език“ (Направление 1.3 – Педагогически науки)
3. Обновяване на учебните планове на сега предложената магистърска програма по Гражданско образование (при условие на успешна акредитация);

Уч. 2018-2019. Изработване на:

1. Обновяване на учебните планове на бакалавърската програма (при необходимост);
2. Обновяване на учебните планове на магистърските програми (при необходимост);

Уч. 2019-2020. Изработване на:

1. Обновяване на учебните планове на бакалавърската програма (при необходимост);
2. Актуализиране на учебните планове на магистърските програми (при необходимост).
3. Изготвяне на самооценка за развитието на специалността по САНК.

II. СЪТРУДНИЧЕСТВА С УНИВЕРСИТЕТИ, УЧИЛИЩА И ДР.ИНСТИТУЦИИ.

(срок постоянен)

1. Ежегодни договори с училища за провеждането на практики и стажове във връзка с придобиването на квалификация „учител по Философия“ (отг.: гл.ас. д-р. Евелина Варджийска).
2. Организиране на ежегодни съвместни студентски конференции на студенти философи от ПУ „П.Хилендарски“ и НБУ (отг. гл. ас. д-р. Валентин Аспарухов)
3. Организиране на редовни посещения на гост-лектори от СУ „Св.Климент Охридски“ на мероприятията на Философския семинар на студентите от специалността.(отг. състава на катедрата);

III. УЧЕБНИ ПРАКТИКИ И СТАЖОВЕ.

(срок постоянен)

1. Провеждане на учебни практики по философия в Пловдив и в научна база Загражден в рамките на задължителните часове по учебния план (отг.: проф. д-р. Райчо Пожарлиев).
2. Провеждане на учебни практики и стажове в училищата във връзка с придобиването на квалификация „учител по философия“ (отг.: гл. ас. д-р. Евелина Варджийска).

IV. НАУЧНА ДЕЙНОСТ.

(срок постоянен)

1. Публикуването на научни изследвания от членовете на катедрата в реферирани и индексирани научни издания, видими в електронните ресурс (отг.: катедрен състав);
2. Провеждане на ежегодни научни четения в катедрата (отг. гл. ас. д-р. Мартина Минева);
3. Издаването на минимум 2 научни статии годишно от всеки член на катедрата (по възможност в реферирани и индексирани издания) (отг.: катедрен състав).
4. Организиране издаването на реферирано научно списание, съвместно с другите специалности на факултета (отг.: проф. дфн. Албена Хранова).
5. Разработването на научни проекти към университетски фонд „Научни изследвания“ (отг.: катедрен състав);
6. Разработването на научни проекти към други фондове (отг.: катедрен състав);
7. Продължаване на издаването на електронното списание по Философия към специалността (отг. гл.ас. Валентин Аспарухов).
8. Следване на установените традиции за подкрепа при организиране и провеждане на студентска научна дейност - участие в научни проекти и публикации в електронното списание на специалността.

V. УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И БИБЛИОТЕЧЕН ФОНД

1. Осигуряването на нови мултимедийни проектори (отг.: гл.ас. Валентин Аспарухов, гл.ас. Мартина Минева) срок постоянен.
2. Попълване на библиотечния фонд на Университетска библиотека с учебници за домашно ползване, както и с основни философски текстове (отг.: доц. Олга Симова); срок постоянен
3. Реализиране на идеята за превръщане на част от предоставения за административни нужди кабинет на специалността в минибиблиотека за четене на място на основни текстове по философия, нужни за обучението. (гл.ас. Тодор Петков);

VI. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА КАТЕДРАТА И ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРИЕМА

(срок: постоянен)

1. Посещения в средните училища и рекламиране на специалностите (отг.: гл. ас. д-р. Евелина Варджийска, гл.ас. Валентин Аспарухов).
2. Продължаване на съвместните дейности с ученическия клуб по философия (отг.: гл.ас. Евелина Варджийска);
3. Информирание на медиите за основни и важни дейности на Катедрата (отг.: проф. Райчо Пожарлиев);

4. Участия на членовете на Катедрата в телевизионни и радио предавания (отг. катедрен състав);
5. Подържането на страница на Катедрата във Фейсбук (отг.: гл. ас. Валентин Аспарухов);
6. Издаването на рекламни брошури за специалностите в бакалавърска и магистърска степен (отг.: доц. Ина Димитрова);

VII. ВРЪЗКИ С ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ (срок: постоянен)

1. Подържане на договорни отношения с възможно по-голям брой училища в Пловдив и региона с цел повишаване процента на професионална реализация (отг.: гл. ас. Евелина Варджийска);
2. Създаване на регистър за професионалната реализация на завършилите специалностите от направление Философия (отг.: гл. ас. д-р.Мартина Минева).

VIII. РАЗВИТИЕ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

1. Повишаване на чуждоезиковата подготовка (отг.: катедрен състав);
2. Повишаване на компютърните умения (отг.: катедрен състав);
3. Насърчаване на научното израстване на преподавателския състав, чрез логистично и финансово осигуряване на достъп до научни форуми (отг. доц.д-р. Ина Димитрова);
4. Насърчаване на академичното израстване на преподавателския състав, чрез обявяването на конкурси (отг. проф. Райчо Пожарлиев);

Настоящата стратегия за развитие на ПН 2.3 Философия е обсъдена и приета с решение на ФС на ФИФ, Протокол 109/10.04.2017